روزنامه شهرامید وزندگی
SHAHRARANEWS.IR
اشنبه
۲۹ فروردین ۱۴۰۰
۵ رمضان ۱۴۴۲
شماره ۳۴۶۳

جراحی زیبایی در جراحی کرونا

روایت شهرآرا نشان می‌دهد، کووید۱۹ هم حریف عاشقان تغییر چهره نشده و مطب جراحان پلاستیک همچنان شلوغ است

گزارش روز
تکتم جاوید
t.javid@shahraranews.ir

اگر هم تعدادشان کم شده، خیلی زیاد نیست. مثل همیشه عده‌ای مشتریِ درانتظار روی صندلی‌ها نشسته‌اند و آن‌هایی را که بخشی از صورت و سرشان چسبی، باندی یا نشانه‌ایی از جراحی دارد، نه زیرچشمی بلکه واضح و از روبه‌رو نگاه می‌کنند که کیفیت کار دستشان بیاید. تفاوتش نسبت به قبل، یکی فاصله صندلی‌هاست و دیگری ماسک روی صورت‌ها که اجازه نمی‌دهد عمل‌های جراحی و محل تزریق‌ها را به راحتی نمایش داد. کرونا که ناگهان از راه رسید، بازار بسیاری از کسب‌وکارها را کساد کرد و همچنان هم با تغییر رنگ شهر این تعطیلی شامل خیلی‌ها شده اما بازار عمل‌های زیبایی که کمی تا قسمتی ابری شده بود، دوباره آفتابی شد. انگار کرونا ترسی بود که خیلی زود به آن عادت کردند.

درمانگاه تخصصی پوست و مو، بولوار احمدآباد

مدت‌هاست که دیگر درمانگاه‌های زیبایی فقط مخصوص زنان نیستند و مردان هم پابه‌پای آن‌ها هرجور تغییراتی را بخواهند به صورت و بدنشان می‌دهند. توقع این است که این مراکز هم باوجود کرونا تعطیل یا کم‌مشتری باشند، اما مشاهدات چیز دیگری می‌گوید. ساعت از ۹ گذشته اما چون ساعت کاری‌شان ۷ است هم نیروها مشغول‌اند هم بیمار دارند. برخی عمل‌های جراحی در اتاق عمل درمانگاه انجام می‌شود و نیاز به آماده‌سازی دارد مانند کاشت مو. سینا سی‌ودوساله است و با دوستش آمده که مو بکارد. وقتی می‌پرسم چرا در ایام شیوع کرونا، می‌گوید: فکر کاشتن مو دوسه سال پیش به ذهنم رسید. می‌خواستم اسفند سال ۹۸ عمل کنم که نزدیک عید باشد و مرخصی اداره‌ام را به عید وصل کنم که کرونا آمد. پارسال هم امروز و فردا کردم اما کرونا تمام نشد؛ دیگر تصمیم گرفتم عمل کنم چون مویی روی سرم باقی نمانده‌است.

شیما به نظر ۳۰ساله می‌رسد اما خودش می‌گوید ۴۱ سال دارد. اسفندماه خط اخم و خنده را بوتاکس کرده و هفته گذشته برای تزریق چربی به لب و گونه‌هایش آمده است و حالا کمی کبودی روی صورتش و زخم روی لب‌هایش که به‌طرز غریبی افزایش حجم داده‌اند، خودنمایی می‌کند. به گفته خودش حالا که زدن ماسک اجباری است، فرصت خوبی برای انجام عمل‌های زیبایی صورت است تا زخم‌ها و کبودی‌ها بهبود پیدا کند و هیچ‌کس نمی‌فهمد چه کار کرده است.

با خنده می‌گوید: کرونا که تمام شود، همه یک شکل دیگر هستیم، صورت‌های صاف و جوان و بینی عمل‌شده. چند نفر از دوستانم هم این مدت کارهای زیبایی روی صورتشان انجام داده‌اند و حسابی جوان شده‌اند.

توصیه می‌کنیم از فرصت دورکاری استفاده کنند

منشی یکی از درمانگاه‌های پوست و موست، مسلط به زبان عربی و انگلیسی و درحال توضیح عمل لیپوساکشن برای چند زن عرب‌زبان است. مشتری‌ها را راضی می‌کند و می‌سپارد به همکار دیگرش تا برایشان وقت عمل بگذارد. ایزدپناه درباره تعداد مشتریان زیبایی می‌گوید: در ماه‌هایی که شیوع کرونا بیشتر بود، یا قرنطینه بودیم تعداد بیماران به صفر هم رسید اما بعد دوباره شروع شد. البته درمجموع تعداد بیماران کم شده به‌خصوص بیماران عرب‌زبان که رفت‌وآمدشان دچار محدودیت است.

جراحی‌های زیبایی انواع مختلفی دارند از بوتاکس، پرکردن لب و تزریق ژل، لیفت صورت، جراحی بینی، جراحی چشم، پلاسماتراپی، پلکسر پلک و صورت، لیپوساکشن و... که از سنین مختلف متقاضی دارد. ایزدپناه درباره علت اصرار برخی به انجام کارهای زیبایی در کرونا می‌گوید: تقریبا همه عمل‌های زیبایی محدودیت رفت‌وآمد و حضور در بیرون از خانه دارند، حالا یکی مانند میکرونیدلینگ یک روز محدودیت دارد و دیگری مثل جراحی بینی یا پلکسر محدودیتش به هفته می‌رسد. ما به بیماران توصیه می‌کنیم از فرصت دورکاری و خانه‌نشینی برای انجام عمل زیبایی استفاده کنند.

کرونا که قربانی می‌گرفت در جریان دو موج سال گذشته همه کارهای غیرضروری تعطیل یا محدود شد، مانند جراحی‌های زیبایی که باعنوان جراحی‌های الکتیو یا غیرضروری شناخته شدند. اما همان‌ها هم پس از تمام‌شدن دوره‌های قرنطینه با دستور رعایت پروتکل‌های بهداشتی و دستورالعمل‌های وزارت بهداشت، دوباره به راه افتادند. ابلاغیه ۱۷ اردیبهشت سال ۹۹ وزارت بهداشت به‌دنبال کاهش شیب ابتلا به کرونا در کشور، اجازه انجام جراحی‌های زیبایی را صادر کرد.

تخفیف‌های وسوسه‌کننده پزشکان

مریم معلم کلاس اول یکی از مدارس دولتی است و شاید نمونه خوبی برای انجام عمل جراحی در این شرایط باشد. درحالی‌که به‌دلیل کرونا خیلی‌ها به خانه مادر و پدرشان هم سر نزدند، او مهرماه سال گذشته با پرواز به تهران رفت و چند روز بعد از عمل پیکرتراشی به خانه برگشت. حالا که چندماه گذشته، با وجود دردسرها و دوره نقاهت وحشتناک بعد از آن، از ۳۵ میلیون تومانی که پرداخته کرده و عملی که انجام داده راضی است و توضیح می‌دهد: بیشتر از یک سال است که مدرسه و کلاس نداریم و در خانه نشسته‌ایم و این فرصت خوبی برای منِ معلم است که به محض بازشدن مدارس نمی‌توانم حتی یک روز مرخصی بگیرم. به‌علاوه در این دوران عمل‌های جراحی تخفیف‌های خوبی دارند که باعث شد تصمیمم را عملی کنم.

پزشکش را از تهران انتخاب کرده، چون به نظر حاذق‌تر بوده و کلاس‌هایش را هم آنلاین از هرجا بوده برگزار کرده است، بدون اینکه آسیبی به شاگردانش برسد یا حتی متوجه نبود او شوند.

آنچه مریم از تخفیف‌های پزشکان زیبایی می‌گوید درست است؛ زیرا چند نفر دیگری هم که جراحی بینی داشته‌اند با همین عامل وسوسه شده‌اند. دستیار یکی از پزشکان زیبایی معروف است که در مطب کار می‌کند. وی درباره اینکه کدام جراحی‌ها هنوز مشتری دارد، می‌گوید: رینوپلاستی یا جراحی بینی و لیپوساکشن شاید بیشتر از قبل هم شده‌باشد؛ زیرا خیلی‌ها تمایلی ندارند که دیگران متوجه جراحی شوند. البته تزریق ژل، بوتاکس، لیزر موهای زائد و لاغری موضعی با دستگاه نیز مشتریان خودش را دارد که از بابت ابتلا به کرونا هم نگرانی ندارد.

از روی عکسی که در پیج اینستاگرامش گذاشته متوجه جراحی بینی‌اش می‌شوم. آیدا از آن کسانی بود که همیشه از شکل بینی‌اش ناراضی بود و آرزوی عمل جراحی داشت. وقتی می‌پرسم چرا صبر نکردی کرونا تمام شود، می‌گوید: دکتری که من دوست داشتم بینی‌ام را عمل کند سال ۹۸ با قیمت ۱۵ میلیون تومان عمل می‌کرد و امسال مبلغش ۲۰ میلیون تومان شده‌است؛ ترسیدم اگر منتظر بمانم نتوانم پول عمل را بپردازم. پزشک و پرستار هم تأکید کردند که همه نکته‌های بهداشتی رعایت می‌شود. خوشبختانه عمل کردم و کرونا هم نگرفتم.

کاهش بیمار داشتیم، اما نه چندان

دکتر عزت ا... رضایی، فوق تخصص جراحی پلاستیک، ترمیمی و زیبایی و رئیس هیئت‌مدیره انجمن جراحان پلاستیک و زیبایی شاخه خراسان است. در مدتی که مطب‌ها اجازه فعالیت و جراحی داشتند او نیز به کار خود مشغول بود اما نمی‌تواند آماری از افزایش یا کاهش تعداد مراجعان ارائه دهد: هیچ آماری در این خصوص وجود ندارد اما آنچه از روی تعداد مراجعان مطب خودم می‌توانم بگویم این است که اوایل شیوع کرونا که ترس زیادی در مردم و حتی پزشکان وجود داشت، قرنطینه شدیم و محدودیت‌های وزارتخانه اعمال شد، در دوره‌ای به‌طور کامل تعطیل بودیم اما به تدریج که مردم به زندگی عادی برگشتند، متقاضیان عمل جراحی هم بیشتر شد. البته میزانی از کاهش عمومی وجوددارد؛ زیرا هنوز خیلی‌ها از ابتلا به کرونا می‌ترسند.

این متخصص درباره شیوه اجرای پروتکل‌های بهداشتی برای پیشگیری از ابتلا به کرونا تأکید می‌کند: اصولی را که ازسوی معاونت درمان وزارت بهداشت درباره اجرای پروتکل‌ها ابلاغ شده است، رعایت می‌کنیم و براساس شرح حال بیمار، پزشک تصمیم می‌گیرد که فرد عمل بشود یا خیر. خیلی وقت‌ها بیمار با علائم مشکوکی مراجعه می‌کند که اگرچه نتیجه تست کرونایش هم منفی است، چون جراحی ضروری نیست، صبر می‌کنیم تا علائم برطرف شوند.

به‌صورت مداوم و از همه مراجعان تست PCR نمی‌گیرند؛ زیرا به گفته او برای سیستم درمانی کشور و خود فرد هزینه‌بردار است اما از بیماران مشکوک تست‌های لازم و شرح حال گرفته‌می‌شود.

این متخصص جراحی پلاستیک این را هم یادآور می‌شود که در دوران قرمزشدن شهر و به‌دستور وزارت بهداشت، عمل‌های جراحی غیرضروری لغو می‌شود و اگر بیمار هم بخواهد به‌دلیل پذیرش نکردن بیمارستان‌های دولتی، انجام آن غیرممکن است.

اضطراب دیده‌نشدن از اضطراب کرونا بیشتر است

بخش عمده‌ای از تمایل به عمل‌های زیبایی یا تغییر چهره و اندام ناشی از مسائل درونی و روان‌شناختی است؛ درباره اینکه چرا در دوران شیوع کرونا عده‌ای هنوز به انجام این عمل‌ها تمایل دارند، علی سلمانی‌زاده، روان‌شناس و مشاور خانواده بیش از همه به عزت‌نفس افراد اشاره می‌کند به‌حدی که باعث می‌شود کاهش اضطراب درونی از اضطراب کرونا بیشتر باشد. همیشه می‌گویند بین بد و بدتر، بد را انتخاب می‌کنیم ولی در این ماجرا پای انتخاب بدتر درمیان است. درحالی که همه خطرات چنین جراحی‌هایی و احتمال مرگ‌ومیر را می‌دانیم و امضا می‌کنیم که از عمل رضایت داریم یعنی اضطراب دیده‌نشدن و بدشکلی آن‌قدر بالاست که بر اضطراب مرگ هم چیره می‌شود.

وی شرح مشکلات درونی را این‌گونه بیان می‌کند: هسته اصلی در رشد انسان اعتماد به نفس است و عزت نفس که درباره چنین افرادی یا تخریب شده یا دیده نشده‌است. این تخریب یا دیده نشدنه از باورنداشتن خودم و دیگرانی می‌آید که مرا نپذیرفته‌اند.

وی از مقایسه‌هایی سخن می‌گوید که ما را به سوی تغییر ظاهر می‌کشاند: یکی مقایسه کیفیت زندگی و شکست‌ها و موفقیت‌های خودم با دیگران که عامل آن را ظاهرم می‌دانم و دیگری رفتارهای اطرافیانم مانند همسرم با من است. این رفتارها وسواس ذهنی در فرد ایجاد می‌کند که چون زیبا نیستم یا چاق هستم دیگران چنین برخوردی با من دارند. عمل می‌کنم تا بعد پشیمان نشوم.

برای مردان ماجرا گزینه‌های دیگری همچون وجود عقده حقارت و خودکم‌پنداری و ایده‌آلگرایی هم دارد که فرد می‌خواهد به هرچه وجوددارد دست پیداکند.

این روان‌شناس با طرح سؤالی مبنی براینکه «برای چنین افرادی اضطراب ابتلا به کرونا بالاتر است یا اضطراب نداشتن بینی زیبا؟» اضافه می‌کند: هرکدام بالاتر باشد من به سوی همان گرایش پیدا می‌کنم. شیوع کرونا می‌تواند برای مدتی مانع شود، اما تأثیر آن چنانی ندارد. اگر از خردسالی روی عزت‌نفس بچه‌ها کار کنیم در بزرگ‌سالی هر کمبود و نقص بیرونی در زندگی را ناشی از نقص جسمی خود نمی‌دانند.

خطر شیوع کرونا در کمین است

اگرچه وزارت بهداشت انجام جراحی‌های زیبایی را مجاز اعلام کرد، متخصصان هنوز هم انجام این عمل‌های غیرضروری را توصیه نمی‌کنند؛ زیرا فرد را درمعرض خطر ابتلا به کرونا قرارمی‌دهد که ممکن است به قیمت جانش تمام شود. در یک عمل جراحی بین ۱۰ تا ۲۰ نفر از پرسنل بیمارستان، مرکز درمانی، پرستار و پزشک درگیر هستند و ممکن است در این میان کسی ناقل بیماری باشد. از طرف دیگر جراحی‌هایی همچون برداشتن چربی شکم که بیش از دو ساعت به طول می‌انجامد، مقاومت بدن را کم می‌کند و فرد بیشتر مستعد دریافت ویروس است.

کمتر از نصف!

شمار یگان‌های حفاظت از منابع طبیعی استان، به پنجاه یگان استاندارد نیز نمی‌رسد

گزارش روز
فرزانه شهامت
f.shahamat@shahraranews.ir

یکی می‌آید داخل، سلامی می‌کند تا کارش را بگوید، آن یکی تشکر می‌کند و بیرون می‌رود. اتاق، پر مُراجع است و با این وضعیت، نمی‌توان گفت‌وگو را شروع کرد. مدیر کل هم ناغافل آمده است داخل و دارد می‌گوید که فلان نامه، همین الان باید پیگیری شود؛ دادستانی منتظر است. وضعیت در معاونت «حفاظت و امور اراضی منابع طبیعی استان» از این قرار است. حدود یک هفته‌ای که برای جورشدن قرارمان با «سیدرضا ابوترابی» سپری شد، به اضافه یک‌بار جابه‌جا شدن زمان دیدار و این چند دقیقه انتظار برای آرام شدن فضا، به صحبت‌های هفتاد دقیقه‌ای‌مان می‌ارزید. هرچه باشد، پای حفاظت از ۷۰ درصد اراضی استان درمیان است. دقیق‌ترش را بخواهید می‌توان گفت که از استانِ ۱۱٫۳ میلیون هکتاری‌مان، ۸ میلیون و ۲۰۰ هزار هکتار، جزو منابع طبیعی است و همه مردم، چه مایی که امروز هستیم و چه آن‌ها که پس از ما می‌آیند، مالک حقیقی آن به شمار می‌روند. دغدغه‌های او و سؤال و جواب‌هایمان را در ادامه می‌خوانید؛ «شما رسانه‌ها، زبان مردم را بهتر می‌دانید. به آن‌ها بگویید که یک بوته کوچک در کویر گناباد، دقیقا همان‌قدر ارزش دارد که یک درخت در جنگل. سیل سال ۹۸ در شمال کشور و ریزگردهای خوزستان، عمده‌اش به‌خاطر پوشش گیاهی است که اگر نباشد، نه آب داریم، نه خاک و نه هوا. بگویید منابع طبیعی را از خودشان بدانند و حمایتمان کنند. ما به نمایندگی از آن‌ها، متولی حفاظت، بهره‌برداری و جلوگیری از تخریب و تصرف اراضی هستیم.»

از مشکلات یگان‌های حفاظت از محیط‌زیست خبر داریم. نمونه بارزش شهادت اخیر دو نفر از آن‌ها در زنجان بود. وضعیت برای یگان‌های حفاظت از منابع طبیعی چطور است؟

ابتدا این را بگویم که دستگاه‌های مدافع حقوق عامه و دولت، براساس شرح وظایفشان این یگان را دارند؛ مثل میراث فرهنگی، محیط‌زیست، اوقاف و منابع طبیعی. برای نیروهای یگان ما هم اصطکاک پیش می‌آید. خانواده منابع طبیعی در کشور، ۲۱ شهید و بیش از ۵۰۰ مجروح داده است. بیشتر شهدا در مناطق جنگلی کشور بوده‌اند؛ در این مناطق درگیری با قاچاقچیان چوب زیاد است. درزمینه منابع طبیعی در استان درگیری و مقاومت به‌ویژه در مرحله اجرای حکم‌های رفع تصرف، بسیار است، البته شهید نداشته‌ایم. مثلا طرف می‌رود داخل بیل لودر دراز می‌کشد تا مانع اجرای حکم شود. حمله به ماشین و نیروهایمان هم اتفاق افتاده است. سال ۹۹، پنج مورد درگیری رخ داد که یکی منجر به مجروحیت نیروی یگان حفاظت شد. فضا مدیریت می‌شود تا کار به درگیری کشیده نشود. نیروهای ما با لباس نظامی اعزام می‌شوند و این در جلوگیری از بروز درگیری مؤثر است.

نیروهای یگان حفاظت از منابع طبیعی استان مسلح هستند؟

سلاح دراختیار دارند اما در مأموریت‌ها برای جلوگیری از تبعات احتمالی همراه نمی‌برند، مگر اینکه غیرعادی بودن شرایط و احتمال بروز درگیری مسلحانه از سوی طرف مقابل گزارش شود. باتوم، شوکر، گاز اشک‌آور و مواردی از این دست را که جزو وسایل دفاع شخصی به شمار می‌روند، به همراه دارند.

برخی نیروهایتان از دشواری‌هایی که در محاکم قضایی برایشان پیش می‌آید، می‌گویند؛ مشکلاتی که باعث می‌شود هنگام استفاده از این تجهیزات، دست به عصا تر از همیشه باشند که می‌تواند در حفظ جان و انجام مأموریتشان تأثیر منفی داشته باشد. توضیحی در این باره دارید؟

نیروهای ما باید قانون منع به کارگیری سلاح را رعایت کنند. در این قانون پیش‌بینی شده است که مأمور فقط وقتی جانش در خطر بود از اسلحه استفاده کند. بعضا اثبات این قضیه در محاکم با دشواری‌هایی مواجه می‌شود.

در یک نمونه، متخلف به روی نیروی ما اسلحه شکاری کشیده بود که خوشبختانه منجر به درگیری نشد. به هرحال قانون برای حفظ جان انسان‌هاست و قرار نیست برای تعرض به اراضی ملی، جان مردم را بگیریم، مگر جان خودمان در خطر باشد. موقع اجرای حکم که بخشی از مشکلات را ایجاد می‌کند، نیروی انتظامی و نماینده دستگاه قضا حضور دارند و اگر مسئله‌ای پیش بیاید، ضمیمه پرونده می‌شود.

حقوق این ماموران حداقل است، در حد ۳ میلیون و خرده‌ای. بیشتر شرکتی و قراردادی هستند. به غیر از ساعت اداری، هر وقت ضرورت پیدا کند عصر یا حتی نیمه‌شب در عرصه حضور دارند؛ مثلا در آتش‌سوزی‌ها که اطفای حریق طول می‌کشد.

بزرگ‌ترین مشکل حفاظت از منابع طبیعی عبارت است از...؟

کمبود نیروی انسانی که در کل کشور شایع است. استاندارد می‌گوید برای مناطق بیابانی به‌ازای هر ۵۰ هزار هکتار، برای مراتع به‌ازای هر ۴۰ هزار هکتار و برای جنگل‌ها به‌ازای هر ۳۰ هزار هکتار، یک نیروی حفاظتی نیاز داریم.

برای ۸ میلیون و ۲۰۰ هزار هکتار اراضی منابع طبیعی، نیاز به ۳۰۰ نفر نیرو داریم. الان تعداد نیروها حدود ۱۳۰ نفر است؛ کمتر از نصف نیازمان. ۴۰ نفرشان نیروهای رسمی یا پیمانی هستند. ۸۸ نفر نیروهایی هستند که از طریق شرکت‌های حفاظتی طرف قرارداد، در نگهداری از عرصه‌های طبیعی به ما کمک می‌کنند.

یعنی حفاظت از عرصه‌های منابع طبیعی به بخش خصوصی واگذار شده است؟

نه. ببینید نیروهای تابعه منابع طبیعی باید نیروهای رسمی یا پیمانی باشند. ما برای کمک به این‌ها با شرکت‌های حفاظتی قرارداد بستیم؛ شرکت‌هایی که باید صلاحیت نیروی انتظامی را داشته باشند و از نیروی انسانی‌شان استفاده می‌کنیم.

پس برخلاف تصور عامه، نیروهای یگان حفاظت از کارکنان نیروی انتظامی نیستند.

فقط فرماندهان یگان حفاظت در سازمان جنگل‌ها و در ادارات کل استان‌ها، جزو نیروی انتظامی هستند که با پیشنهاد نیروی انتظامی و رئیس اداره انتخاب می‌شوند.

برنامه‌ای برای جذب نیروی جدید دارید؟

امسال قرار است ازطریق آزمون سازمان جنگل‌ها، در کل کشور ۹۰۰ نفر نیروی جدید جذب شوند. سهمیه استان ما ۷۰ نفر است. این سهمیه، درصدی از بازنشسته‌های منابع طبیعی استان است؛ یعنی مثلا اگر سه نفر قرار است بازنشسته شوند، یک نفر جذب می‌شود.

با این حساب، جذب نیرو هم وضعیت را بهتر نمی‌کند.

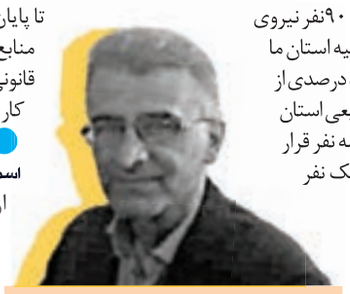
بله، در بهترین حالت سعی می‌کنیم شرایط فعلی را حفظ کنیم. تعداد بازنشسته‌ها ما به مراتب بیشتر است. تعداد ورودی نیروهای جدید، حدود یک پنجم خروجی نیروهای بازنشسته است. با ارتباطی که با بقیه دستگاه‌های دولتی استان دارم، می‌گویم که این مشکل همه‌جا هست.

نمی‌توان با این وضعیت مدعی شد کار حفاظت از منابع طبیعی دارد ایده‌آل پیش می‌رود؛ می‌توان؟

نه. ما مدعی نیستیم که موضوع حفاظت، ایده‌آل و مطلوب ماست. البته همه ماجرا هم در نیروی انسانی خلاصه نمی‌شود.

بیشتر توضیح بدهید.

ما موظف به گرفتن سند برای اراضی ملی هستیم. به استناد این اسناد می‌توان متخلفان را در مراجع قضایی پای میز محاکمه کشاند. تشریفات قانونی برای ۸ میلیون و ۲۰۰ هزار هکتار اراضی منابع طبیعی استان به این ترتیب است: شناسایی، نقشه‌برداری، صدور برگ تشخیص، صدور آگهی در روزنامه، رسیدگی به اعتراضات و صدور سند مالکیت.

ابوترابی:
فقط پارسال، در ۱۶۱ فقره به وسعت ۳۴۲ هکتار، قبل از اینکه تخریب و تصرفی صورت بگیرد، یگان‌های حفاظت منابع طبیعی وارد عمل شدند. در ۸۵۹ فقره به وسعت ۱۹۵۶ هکتار هم تخریب و تصرف شروع شده بود

الان ما کجای کاریم؟

تا پایان بهار امسال، همه اراضی منابع طبیعی استان تشریفات قانونی‌شان را طی می‌کنند که کار بزرگی است.

چقدر سند صادر شده است؟

از کل عرصه‌های منابع طبیعی استان، برای ۳ میلیون هکتار (حدود ۳۷ درصد) سند تک‌برگ گرفته‌ایم.

کم نیست؟

البته تا سال ۹۳، برای ۸۵ درصد از اراضی منابع طبیعی استان، سند دفترچه‌ای گرفته بودیم. قانون حدنگار که آمد، دستگاه‌ها موظف شدند اسناد مالکیتشان را تک‌برگ کنند. شاید ۹۵ درصد اراضی استان که سند تک‌برگشان صادر شده، مربوط به منابع طبیعی است.

سندهای دفترچه‌ای چه اشکالی داشت؟

دقیق نبودند. گاهی می‌دیدیم به‌دلیل خطای نقشه‌ها، برای بخشی از اراضی، دو سند صادر شده است. امکان تداخل برخی اسناد با هم وجود داشت. در سندهای جدید، اسناد مالکیت، مختصات جغرافیایی جهانی دارد. دیگر سند معارضی صادر نمی‌شود، تعارض و اختلافی در کار نیست و مالکیت تثبیت می‌شود.

چه زمانی همه اراضی منابع طبیعی استان، سند تک‌برگ (کاداستر) خواهند داشت؟

هدف‌گذاری ما، پایان اسفند امسال است. بخشی از کار دست ما نیست؛ مثل اراضی‌ای که مشکل حقوقی دارد و باید در مراجع قضایی رسیدگی شود. تا اسفند قطعا به ۹۰ درصد خواهیم رسید.

قرار بود با طرح همیاران طبیعت، از مشارکت مردم برای حفاظت از منابع طبیعی استفاده شود. آماری از پیشرفت آن در استان دارید؟

بله. فقط با قوه قهریه نمی‌توان کار را پیش برد. به فرموده رهبری، منابع طبیعی باید به معارف عمومی تبدیل شود. از دو سال قبل، سامان‌دهی علاقه‌مندان را شروع شد. حدود ۴۲۰۰ نفر را جذب و برایشان کارت شناسایی صادر کردیم. تبلیغاتمان برای امسال باید بیشتر باشد.

آماری از عملکرد سامانه تلفنی ۱۵۰۴ (پل ارتباطی مردم با یگان حفاظت منابع طبیعی) دارید؟

سال ۹۸، ۱۶۸۳ گزارش تلفنی داشتیم که ۱۱۵۳ مورد آن، گزارش‌های درستی بود. سال ۹۹، تعداد تماس‌های مردم به ۲۷۷۷ مورد افزایش پیدا کرد که ۱۷۰۵ تا درست ارزیابی شد. این نشان می‌دهد مردم علاقه‌مندتر شده‌اند و البته باید بیشتر آموزش ببینند.

یک تماس تلفنی با ۱۵۰۴ و دریافت یک گزارش؛ بعد چه اتفاقی می‌افتد؟

گزارش به یگان حفاظت شهرستان مربوط منعکس می‌شود. شهرستان موظف است بررسی کند و نتیجه را گزارش دهد؛ اینکه گزارش درست بوده یا نه، چه اقدامی انجام شده است، پرونده‌ای تشکیل شده و...

بیشتر خطرهایی که عرصه‌های منابع طبیعی استانمان را تهدید می‌کنند، کدام‌هاست؟

رتبه اول، تبدیل مراتع به اراضی کشاورزی و دیمزار است. دومین عامل نابودی مراتع استان، چرای مفرط دام در مراتع است که مراتعِ خوب را فقیر و فقیرها را به بیابان تبدیل می‌کند و خاک را درمعرض فرسایش قرار می‌دهد. سومین مورد هم تصرفات و احداث باغ ویلاست. از میان این عوامل، دومی مهم‌است چون کمتر به آن توجه می‌شود، درحالی که وسعت تخریب آن زیاد است. پارسال ۴۶۰ پرونده فقط برای چرای مفرط دام تشکیل شد که در آن، دامدار یا پروانه نداشته، یا زودتر از پروانه وارد مرتع شده یا دیرتر از آن خارج شده است.

سال گذشته چقدر از اراضی ملی در خراسان رضوی، از دست متصرفان خارج شد؟

۲۹۰ فقره خلع ید داشتیم به مساحت ۱۳۳۶ هکتار.

همیشه این سؤال مطرح است که در شروع تصرفات، دستگاه‌های متولی کجا بودند؟ آماری در این ارتباط دارید؟

بله. فقط پارسال، در ۱۶۱ فقره به وسعت ۳۴۲ هکتار، قبل از اینکه تخریب و تصرفی صورت بگیرد، یگان‌های حفاظت منابع طبیعی وارد عمل شدند.

در ۸۵۹ فقره به وسعت ۱۹۵۶ هکتار، تخریب و تصرف شروع شده بود که با مداخله یگان حفاظت خاتمه پیدا کرد.

در مجموع وضعیت خطرپذیری مراتع استان را چطور ارزیابی می‌کنید؟

براساس شرایط عرصه، میزان تخلفات و تعداد آتش‌سوزی‌ها می‌گوییم که یک میلیون و ۸۰۰ هزار هکتار (حدود ۲۲ درصد) در شرایط بحرانی و نیمه‌بحرانی و بقیه در شرایط عادی‌اند. مثلا طرقبه شاندیز از نظر تصرفات جزو مناطق بحرانی است. زمین ارزشمند است و با اقداماتی برای تبدیل اراضی به باغ ویلا مواجه‌ایم.

آتش‌سوزی در مراتع؛ چقدر با این مسئله در عرصه‌های منابع طبیعی استان مواجه‌ام؟

یکی از مشکلات ما در کار حفاظت، همین مسئله است؛ به‌ویژه در شهرهای شمالی استان که پوشش گیاهی‌شان بیشتر است، مثل درگز، قوچان، چناران و طرقبه‌شاندیز. پارسال در ۲۰۰۰ هکتار از مراتع استان، ۱۶۱ فقره آتش‌سوزی رخ داد، درحالی که این آمار در سال ۹۸، ۸۳ فقره در ۸۹۸ هکتار بود.

نسبت آتش‌سوزی‌های طبیعی به مواردی که انسان‌ها مقصرند، چقدر است؟

در ۹۵ درصد موارد، خطای انسانی دخیل است، طوری که امسال باوجود کاهش نزولات آسمانی، پیش‌بینی‌مان این است که حریق‌ها کمتر باشد. چون پوشش گیاهی کمتری داریم، مردم کمتر به تفرج می‌روند، خطای انسانی کمتر است و آتش‌سوزی‌ها هم کمتر.

و راه پیشگیری؟

خیلی ساده است؛ قبل از ترک تفرجگاه، آتش را خاموش کنند. کشاورزان هم اگر قرار است کاه و کلش مزرعه‌شان را آتش بزنند با هماهنگی منابع طبیعی باشد.

مجازات‌ها بازدارنده است؟

اگر اثبات شود آتش‌سوزی عمدی بوده است، تا ۱۰ سال حبس دارد.

بزرگ‌ترین مشکل حفاظت از منابع طبیعی کمبود نیروی انسانی است که در کل کشور شایع است. استاندارد می‌گوید برای مناطق بیابانی به‌ازای هر ۵۰ هزار هکتار، برای مراتع به‌ازای هر ۴۰ هزار هکتار و برای جنگل‌ها به‌ازای هر ۳۰ هزار هکتار، یک نیروی حفاظتی نیاز داریم. برای ۸ میلیون و ۲۰۰ هزار هکتار اراضی منابع طبیعی، نیاز به ۳۰۰ نفر نیرو داریم. الان تعداد نیروها حدود ۱۳۰ نفر است؛ کمتر از نصف نیازمان